

ע"פ 5836/22 - רמי יוגב נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לעורורים פליליים

ע"פ 5836/22

ע"פ 5946/22

לפני:
כבוד השופט נ' סולברג
כבוד השופט א' שטיין
כבוד השופט ח' כבוב

רמי יוגב

המערער בע"פ 5836/22
והמשיב בע"פ 5946/22

נ ג ד

מדינת ישראל

המשיבה בע"פ 5836/22
והמערעת בע"פ 5946/22

עורורים על הכרעת הדין וגזר הדין של בית המשפט
המוחזק בתל אביב-יפו מיום 13.9.2021 ומיום
19.7.2022 בת"פ 15164-01-19 (שניתנו על-ידי כבוד
השופטים: ב' שגיא - סג"נ (הכרעת הדין) והשופט מ'
לי (גזר הדין))

(20.3.2023)

כ"ז באדר התשפ"ג

תאריך הישיבה:

עו"ד ניר יסלוביץ

בשם המערער בע"פ 5836/22
והמשיב בע"פ 5946/22

עו"ד ארז בן-אריה; עו"ד גיא רוסו; עו"ד ירדן זאבי; עו"ד
עמיית שלום

בשם המשיבה בע"פ 5836/22
והמערעת בע"פ 5946/22

פסק דין

עמוד 1

1. ערעורים מזה ומזה, על גזר הדין של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו, מיום 20.7.2022, בת"פ 19-01-15164 (השופט מ' לוי), שבגדרו נגزو על המערער בע"פ 5836/22 (המשיב בע"פ 5946/22), רמי יוגב, 12 שנות מאסר בפועל (בנכויימי מעצרו), ו-24 חודשים מאסר על-תנאי למשך 3 שנים.

רקע

2. ביום 13.9.2021, הורשע רמי, על-פי הודהתו בכתב אישום מתוקן, ביבוא של כ-54 ק"ג סם מסוכן מסווג קווקאי, ב-3 הزادמניות שונות, בתחום ישראל (להלן: כתוב האישום). זאת, מכוח סעיף 13 לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973. העובדות ב证实, כפי שנקבעו על-ידי בית המשפט המחוזי הן אלה: החל משנת 2010 ועד שליחו בשנת 2018, עבד רמי כראש מדור פיתוח ואמצעים באגף הביטחון של חברת אל-על. מתוקף עבודתו, החזיק רמי בסיווג בטחוני גבוה, שהעניק לו גישה לאזורים מסוכנים בנטב"ג, וכן גם למוטסימים המצויים בשטח האויר של נתב"ג. בשלב מסוים, השתתף רמי במבצע פלילית שנרקמה לייבוא קווקאי מדרום אפריקה לישראל. תפקידו של רמי היה לקבל מבילד מזוודה מלאה בסמים, מיד עם נחיתת המטוס, ולהוציאה אל מחוץ לשדה התעופה, מבלי שהמזוודה תעבור בידוק בטחוני. זאת, תוך ניצול חופש התנווה שהוענק לו, מתוקף תפקידו, באזורי המוגבלים לשדה התעופה. עד המדינה שעמד בקשר עם רמי, ציין באזונו כי המזוזות שיעברו במסגרת הייבוא מכילות מטילי זהב; אך הוסיף וצין כי עליו לבדוק את תוכן. פעם, פעמיים ושלוש פעל רמי בהתאם לתוכנית הפלילית, והוציא את המזוזות מבלי שבדק את תכולתן; ביום 15.4.2018, ביום 10.6.2018, וביום 4.11.2018.

עיקרי גזר הדין של בית המשפט המחוזי

3. ביום 13.9.2021, גזר בית המשפט המחוזי את דיןו של רמי. תחילת, מצוות המחוקק, הזכיר בית המשפט המחוזי את עקרון הילמה, ואת החובה להתחשב, בעת קביעת מתחם הענישה, בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה, בנסיבות ביצוע העבירה, ובמдинיות הנהוגה. עוד עמד בית המשפט המחוזי על כך שמדובר במקרים דומים שלLOBים זה זהה; משכך, יש לראות את העבירות שבahn הורשע רמי כאירוע אחד, ולאחר מכן מתחם עונש הולם אחד. על יסוד טיעוני הצדדים, כפי שנקבעו בגזר הדין, פרט בית המשפט המחוזי את שיקולי הענישה השונים, לכאן ולכאן. במסגרת זו, בהתייחס לערכיהם שנפגעו, עמד בית המשפט המחוזי על כך ש"במעשיו פגע [רמי] פגעה חמורה במספר ערכיהם מוגנים וביניהם ההגנה על שלום הציבור ובריאותו ואמון הציבור בשבדיהם מופקד בטחונו. זאת, לנוכח הנזק החמור [...] ולנוכח ניצול תפקידו של הנאשם במערך הביטחון והבטחה של חברת אל-על לצורך הכנסת הסמים לישראל". בהמשך, פנה בית המשפט המחוזי לבחון את הנسبות הקשורות ביצוע העבירות, ובקשר זה ציין כי מדובר בהרשעה ב-3 עבירות של יבוא קווקאי, נוסף על עבירות של קשרית קשר לביצוע פשע, במסגרת "אחת מפרשיות הסמים החמורים ביותר המתנהלות בbatis המשפט - הן מבחינת המספר הרב של המעורבים בפרשה; הן מבחינת כמות הסם הגדולה ביותר שיובאו לישראל, וזאת במספר הزادמניות, במשך מספר חודשים; הן מבחינת סוג הסם [...]" והן מבחינה זו שבהבדל מרוב המקרים שנדרשו בפסקה, במקרה דין הסמים שיובאו לישראל כלל לא נتفسו, כי אם הופצו בפועל". בית המשפט המחוזי מצא אפוא, כי מעשי העבירה בעניינו מקיימים שורה של נسبות חמורות. בתוך כך, הזכיר סוג הסם והכמות שהוברחה: רמי השתתף ביבוא של קווקאי - סם מסוכן, קשה, שגורם נזק כבד למשתמשים, לקרובייהם ולציבור כולם, וזאת בהיקף עצום ורב של 54 ק"ג, שלא נتفس על-ידי רשות האכיפה, והופץ ברחבי ישראל. מעבר לכך, חומרה יתרה ראה בית המשפט בכך שרמי "שימוש בתקופה הרלוונטייה בתפקיד בכיר ורגיש במערך הביטחון והבטחה של חברת אל-על וניצל לרעה באופן חרמור את תפקידו ואת האמון שניית בו, להעברת

הழודות, שבפועל הכילו קוקאין, מהשתח האוירי בנתב"ג אל מעורבים אחרים בפרשה". נוסף על כך, נזקפה לחובתו של רמי העובה שambilן כל המעורבים בעסקה, הוא היה זה שבחר את 3 המועדים בהם יבואו הסמים לישראל, ומכאן ניתן להסיק, כי חלקו בתכנון העבירות היה אקטיבי ומשמעותי. לא זו אף זאת: בית המשפט המחויזי קבע, כי אפשר גם ללמוד מכך שאין ניתן לראות את פעילותם העברנית של רמי כמעידה חד-פעמית, אלא זו פעילות מוחשבת, שהתנהלה במשך חודשים רבים. מעבר לכך, שב בית המשפט המחויזי והדגיש את העובה שרמי ניצל לרעה את תפקידו הבכיר לצורך ביצוע העבירות, בציינו כי "לא ניתן להפריז בעוצמת המעליה של הנאשם בתפקידו ובאמון שנייתן בו, על ידי חברת אל-על ועל ידי רשות הביטחון, וכן בעוצמת העורמה והטעזה שנדרשו [מרמי] על מנת לבצע את המעשים בגין הרושע". ביחס ליסוד הנפשי של רמי - עצמת עיניהם - דחה בית המשפט המחויזי את עמדת המדינה, שסבירה כי עצמת עיניו של רמי אפשרה אמןם הברחת סמים, אך באותה מידת יכולה הייתה להביא גם להברחת נשך. עמדת המדינה בהקשר זה הייתה, כי עצמת העיניהם מצד רמי הריה שיקול לחומרה, בפרט נוכח תפקידו של רמי, המטיל עליו חובה מוגברת לבדוק את תוכן המזוודות. לצד זאת, בית המשפט המחויזי דחה גם את עמדתו של רמי, ולא סבר שעצמת העיניהם מהוות שיקול ממשי לccoli. בהתחשב בכל אלה, ולאחר שスクר את הפסיקה הרלבנטית, קבע בית המשפט המחויזי מתחם ענישה בטוחה שבין 12-20 שנות מאסר בפועל.

4. בשל הבא, דחה בית המשפט המחויזי את הבקשה לחרוג לccoli מתחם העונש, בקבעו כי אין מקום לחרוג מתחם העונש ההולם; אך בבאו לגור את העונש, בתוך המתחם שנקבע, הוסיף וشكل בית המשפט המחויזי שיקולים נוספים - לחומרה ולcoli. לחומרה, הוזכר הצורך בהרעת הרבים מפני ביצוע עבירות סמים, כמשקל נגד לפיתוי הגדל לבצען, מלחמת קלות הביצוע, והמהירות שבה ניתן להרוויח סכומי-כספי גדולים. לcoli, בית המשפט ציין כי יש ליחס משקל לכך שרמי הודה והביע חרטה ובועה, ואף נתן אחריות על מעשייו. בנוסף, בית המשפט המחויזי חס משקל לעובה שרמי נעדר עבר פלילי, ושועבר לביצוע העבירות חי חיים נורמטיביים, ואף פעל לתורם לקהילה, כפי שהיעידו עדי אופי מטעמו. כמו כן, בית המשפט המחויזי שקל לזכותו של רמי את "התקופה הממושכת שבה הנאשם במעצר - כשתיים וחצי; וכיודע, תנאי המעצר אינם קלים, והוא עBOR אדם נורמטיבי, במיוחד כבתקופה הרלוונטית", שבה הוגלו הביקורים בעקבות מגיף הקורונה", והתיחס לৎסוקיר החינוי של שירות המבחן (להלן: הৎסוקיר), שכלל המלצה להימנע מהטלת עונש מאסר שירותים אחורי סורגי ובריח. על יסוד כל אלה, נקבע כי העונש שיש להשיט על רמי מצו ברף התח雲 של מתחם העונש ההולם, ולא באמצעות המתחם כפי שביבקה המדינה. משכך, הוטל על רמי עונש של 12 שנות מאסר בפועל, וכן 24 חודשי מאסר על-תנאי למשך 3 שנים.

עיקר טענות הצדדים בערעור

5. רמי הגיש ערעור על הכרעת הדין ועל גזר הדין, אך בדיון על-פה שקיי'מו, ביום 20.3.2023, חזר בו, בעקבות העורתו, מערעוריו. טענתו העיקרית של רמי ביחס לגור הדין, הייתה כי בית המשפט המחויזי "חומר עמו עד מiad", ולא חום משקל מספיק לנסיבותו, כפי שהן משתקפות בתסוקיר; וכן כי שגה שלא ראה לאמץ את המלצת שירות המבחן בתסוקיר, שלא להשיט עליו עונש מאסר בפועל. רמי הוסיף וציין, עניינו ייחודי וחרג מشاء הנאים בפרשה, משום שלא היה שותף מעורב בתוכנית. לעניין זה הדגיש רמי, כי גם עד המדינה הודה בחקרותיו, כי מעולם לא אמר לרמי שמדובר בסמים, וכי טענתו הייתה שבמזוודות מצויים מטלי זהב מוברכים. לדבריו, בגין כל שאר השותפים ביצוע העבירה, הוא היחיד שלא ידעת ממשית כי מדובר בסמים. לפיכך, ראוי עונשו שהיה קל יותר. لكن מוסיף רמי וטוען, כי העונש שהושת עלי מנגד לעקרון השוויון, בפרט כאשר משווים את העונש החמור שהוטל עלי, לעונשים הקלים יותר שהוטלו על מרבית הנאים בפרשה, אף שחלקם בתוכנית הפלילית היה משמעותי יותר.

6. מנגד, המדינה סבורה כי העונש שהוטל על רמי "מקל מאד, שלא בצדק, ביחס לחומרה המיוחדת הטמונה עמוד 3

במעשיו", וכי נפלו טעויות בגזר הדין - han לעניין קביעת מתחם העונשה ההולם, han לעניין העמדת העונש ברף התח吞 בטור המתחם. בנוסף, המדינה שבה וטענת, כי עצמת עינוי של רמי היא נסיבה מחמירה, "שכן העוניים שנעכטו מרצו han בבדיקה אתן עוניים שאמורים להשיכוח שלא תבוצע פעילות עברינית או עונת באמצעות הטיסות". זאת ועוד, המדינה

טענת כי בפסק הדין לא ניתן משקל מספק להפרת האמון החמורה מצד רמי. עוד הוסיף המדינה, כי אף שבית המשפט המחויז הפנה לפסק הדין בע"פ 10254/09 דהן 'ב' מדינת ישראל (3.5.2012) (להלן: עניין דהן), שבו נדחה ערעור הנאשם על חומרת עונשו - 12 שנות מאסר בגין הרשעתו בייבוא קוקאין - התמקד בית המשפט המחויז יתר על המידה במכנה המשותף שבין הפרשות - בעובדה שגם שם הנאשם מעלה באמון שניית בו, וניצל את תפkidיו כעובד דואר לצורך יבוא סם. ואולם, לדעת המדינה: "ברוי לכל כי המעליה של [רמי] והיקפה חמורות שבעתים, han בשל מעמדו

הבהיר והרגש, han בשל יצירת סיכון ביטחוני, han בשל החזרתיות והן בשל הנסיבות האדרעה של הסם שייבא [רמי] אשר הופצה בישראל". המדינה מבקשת אפוא להסיק מהחומרה היתירה העולה מההשוואה בין עניין דהן לענייננו-אננו, כי יש להחמיר בעונשו של רמי. מסקנה זו מתחזקת, לעומת המדינה, מכך שרמי פגע בערכיהם מוגנים נספים, מעבר לאלה שנפגעו מחתמת פעילותם של יתר המעורבים בפרשה. לצורך הדגשת חומרתם היתירה של מעשיון, מצינית המדינה כי רמי הוא היחיד, בכל שרשת יבוא הסמים, שלא היה לו תחליף. כמו כן, בהתייחס לבקשתה לקבוע כי הרף התח吞 בטור המתחם העונש ההולם גבוה מזה שנקבע על-ידי בית המשפט המחויז, מעליה המדינה טוענת גם נגד ההחלטה להעמיד את העונש בתחרית המתחם, ולא באמצעותו. זאת, מחמת שני טעמים עיקריים: הראשון נוגע לצורך בהרתעת הרבים; השני נוגע לכך שבחלוף מספר שבועות ממועד גזר הדין הגיע רמי בקשה לחזור בו מהודאותו; משכך, נטען, כי אין להתחשב בהודאותו הראשונית, ובאחריות שכביבול נטול על מעשיון.

דין והכרעה

7. טרם הכרעה בערעור לגופו, אבקש לחזור על מושכלות ראשונים. בפרשא אחרת ציינתי: "כלל נקוט בידינו הלכה פסוקה - כי ברגע אין ערכאת הערעור מתערבת ומשנה גזר דין; רק אם שיקולים מוטעים או פסולים הנחו את הערכאה הדינונית, או אם העונש שנגזר מופרז באופן קיצוני לכולו או לחומרה, רק אז מתערבת ערכאת הערעור על מנת לעשות את התקoon הנחויז" (ע"פ 8445/11 קם 'ב' מדינת ישראל, פסקה 1 לחווות דעתך (31.12.2012)). הנה כי כן, הלכה יסודית ומושרשת זו, היא נקודת המוצא לדין בערעור. דברים אלה יפים במיוחד, כשאנו משווים לנגן עניינו את העובדה כי רמי חזר בו בסופו של דבר מערעורו, ונותר על כנו רק ערעור המדינה, ובזכרנו את הכלל הידוע, הקובע "שאין זה מדרוכה של ערכאת הערעור למצות את הדין" (ע"פ 816/10 גולד 'ב' מדינת ישראל, פסקה 109 (3.9.2012); ע"פ 766/21 רביעה 'ב' מדינת ישראל, פסקה 39 (23.2.2023); ע"פ 1466/20 מדינת ישראל 'ב' פלוני, פסקה 14 לפסק דין (22.7.2020)).

8. למקרה גזר הדין, לא מצאתי כי בית המשפט המחויז שקל שיקולים מוטעים או פסולים, ואני סבור כי לא נתנו עדתו על עניינים העולים בערעור; גזר דין - הריהו מפורט וشكול. לא אחד, יתכן שגם נדרשתי לחזור את דיןו של רמי מבראשית, העונש היה חמור יותר, אך לא במידה שיש בה כדי להצדיק התערבותה כתעמת מצדה של ערכאת הערעור.

9. אכן, כתענת רמי, בית המשפט המחויז בחר שלא לאמץ את הتفسיר שהגיע שירות המבחן לגביו, הכלל המלצה להימנע מהטלת עונש מאסר שירוצה מאחריו סורג וברית._CIDOU, המלצה שירות המבחן - המלצה היא; שמה נאה לה, והיא נאה לשמה, ואין בית המשפט מחייב לה (ראו למשל: ע"פ 1222/22 מדינת ישראל 'ב' נאצ'ר, פסקה 14 (23.6.2022)). בית המשפט אינו שוקל שיקולי שירות בלבד; עליו לאזן בין תכליות העונשה, וכל השיקולים הקיימים לעניין. זאת, בשים לב למצאות המחוקק, אשר קבע כי "העיקרונות המנחה בעונשה הוא קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו" (סעיף 4ב' לחוק העונשין,

התשל"ז-1977) (להלן: **חוק העונשין**). בית המשפט לא אימץ את המלצת הتسיקיר, אך לצד זאת התחשב באמור בו, ובشكולו טיפול ושיקום, ובחר להקל עם רמי, בין היתר, בשווותו לנגד עינו את כל אלה. גם טענתו של רמי, כי בגזר הדין אין כל התייחסות לכך שמדובר לא נאמר לו שמדובר בסמים, וشنטען בפניו שמדובר בהזהב - אינה נכונה. בגזר הדין ניתן התייחסות ספציפית גם לפרט זה: "לא היא זה צודק והולם להטיל על הנאשם עונש כה חמור כעונש אשר לו עתרה [המדינה], אשר אפשר שהיא מקום להטילו על נאשם שידע בפועל שמדובר בייבוא של סמים קשים". מן האמור עולה אפוא, כי בית המשפט המחויז קשוב היה לשיקולים לקולא, ואני סבור שניית להקל עם רמי יותר מכפי שהקל עמו בית המשפט המחויז. כאמור, בעקבות העורתוינו, חזר בו המערער מערערו. יחד עם זאת, טענותיו לגבי העונש נשקלו גם בمعנה לערעור המדינה שביקשה להחמיר בעונשו.

10. גם שמצאת טעם בטיעונים שהועלו על-ידי המדינה, לעמדתי העונש שהוטל על רמי הוא עונש כבד די, ובשים לב לנוקודת המוצא - אין להחמיר בעונש מעבר לכך. אפרט קמעא. על חומרתן היתרה של עבירות יבוא סמים מסוכנים עמד בית המשפט בפסק דין רבים, מהם עולה כי בעבירות אלה מתחייבת עונשה מחמירה. על כך אין חולק. ציינתי בעבר, כי "פגיעהם של הסמים המסוכנים היא קשה ונרחבת, ביחידים ובציבור, ושותה לעשות ככל הניתן במסגרת המאבק בנוגע הסמים. סם הקוקאין הוא מן המסוכנים שבסים. המערערים יבואו כמות גדולה. עונשה מחמירה וכואבת היא הכרח ביגונה" (ע"פ 11/2008 גוארדייה ב' מדינת ישראל, פסקה 5(6.3.2012)). וכך כן עתה, סבורני שיש לנוקוט יד קשה נגד עבריני הסמים, אך לצד זאת, אני סבור כי עונשו של רמי, כפי שנגזר בבית המשפט המחויז, עולה בקנה אחד עם מדיניות עונשה זו.

11. המדינה טענה באրיכות לגבי עצמת העינויים של רמי. לדעתה, במקורה זה מדובר בנסיבות מוחמירה, שמצויה הכבdet העונשה. אכן, מי שאמון על שלום הציבור ובטחונו, ותפקידו מחייב עינויים פקוחות וערניות - פשוטו ממשמעו - לא יכול להסתתר מאחרוי טענה לעצמת עינויים. הכלל הוא, כי "ראויים אדם שחשד בדבר טיב ההתנהגות או בדבר אפשרות קיום הנסיבות כדי שהוא מודיע להם, אם נמנע מלבררם" (סעיף 20(ג)(1) לחוק העונשין); קי' אומר: 'עצמת עינויים' שקופה למודעות (ראו: ש"ז פלר יסודות בדיני עונשין כרך א' 519 (1984); ע"פ 11/00 מדינת ישראל נ' פלוני, פ"ד נד'(2) 408 (2000)). מכאן, שנסiba זו אינה מקימה חומרה פחותה. בהתאם, בית המשפט המחויז סבר שעצמת העינויים אינה נסיבה מוקלה, ואף אני סבור כי אין לננות חסד לעוצמים את עיניהם מראות (ראו: ע"פ 18/8915 מועז' ב' מדינת ישראל, פסקה 11 לפסק דין (24.9.2019); ע"פ 19/671 אבטבול נ' מדינת ישראל, פסקה 10 לפסק דין (7.10.2019)). ברם, נسألת השאלה - האם עצמת עינוי של רמי אינה עולה כדי נסיבה מחמירה, מעבר להיוותה שקופה למודעות? האם העובדה שרמי לא ידע בוודאות כי מדובר בסם, ומילא, יכול היה להימצא בנסיבות דבר-מה מסוון עוד יותר, מקימה לגבי חומרה יתרה? אני סבור שיש להסביר על שאלות אלה בשלילה. עצמת עינוי של רמי, כולל אמונה צדדים לחומרה, אך לצד זאת ניתן למצאו בה גם צדדים לקולא. בחשבון הכלול - אין בדי לקבל את טענת המדינה שבעל עצמת עינוי של רמי, יש להחמיר בעונשו. אסביר. ראשית, "עצמת עינויים פירושה, כמובן, חסד בדבר קיום מציאות פלונית, והימנעות מדעת מנקיית צעדים כדי לבירר אם קיימת אותה מציאות ומה טיביה, תוך הליכה במועד לקרה הסיכון לעבור את העבריה" (הדגשה הוספה - נ' ס') (ראו: דברי הסבר להצעת חוק העונשין (תיקון מס' 39) (חלק מקדמי וחקק כללי), התשנ"ד-1994 ה"ח 2098, 115, 125). ודוק, העבריה מושא עניינינו, הלא היא עבירות יבוא סם מסוכן. כתוב האישום עוסק בייבוא סם, ואני עוסק בעבירות של יבוא נשק (ראו: סעיף 144(ב2) לחוק העונשין); מילא, לא נבחנו שאלות רבות שניתן היה לעורר בהקשר זה. לדוגמה: אם ניתן היה להברית נשק באוותה מתכוונת שבה הוכרחו הסמים; אם בפועל רמי חסד בקיומה של אפשרות כזו; אם גם ביחס לאפשרות זו רמי עצם את עינויו, ועוד. שאלות אלו לא נדונו, ודאי לא הוכחו, והמדינה לא הציגה כל אסמכתה שיש בה כדי לחזק את עמדתה. במצב דברים זה, אני סבור כי מצדך להחמיר עם רמי. יתרה מזו, הכלל בדבר 'עצמת עינויים', נועד להנמיך את הרף התחthon לכינסה לגדרי האחירות הפלילית, כך שיכלול גם מצבים שאין בהם ידיעה של ממש (ראו: רות קנאן

"האומנם תמיד דין אחד לחושד ולodium?" מחקרי משפט יב 433, 440-439 (1995); גיל עשת הטמעת תיקון 39 לחוק העונשין בפסקה בישראל 183-182 (2011)). מכאן, שיש קושי בטענת המדינה, כי יש לראות את עצמת העינויים כנисבה מחמירה ביחס למודעות. טענת המדינה, אינה תואמת את מטרת הסעיף, ודומה כי היא מנסה לאחוז בחבל משני קצוטוי, בחינת "ומה אתה תופש חבל בתפקיד ראשין" (בראשית רבה, פרשה לט, פסקה ו). המדינה מייחסת לרמי מודעות להימצאותם של סמים, בהתאם לסעיף 20(ג)(1) לחוק העונשין, הקובע כי יראו אדם שעצם עינויים "כמי שהוא מודע", ובעת ובונה אחת היא מבקשת שנתייחס אליו - כמו שלא היה מודע - בשל העובדה שעצם עינויים מלבדך את תוכן המזוזות, ועל בסיס זה נחמיר עמו. דהיינו, לצורך הרשותה - רואים אותו כמו שהוא מודע; לצורך החמרה - רואים אותו כמו שלא היה מודע. במאמר מוסגר אצין, כי לא נעלמה מעוני האפשרות לקרוא את סעיף 20(ג)(1) לחוק העונשין, באופן מצמצם, שיתפרק כך שייראו אדם שחשד ונמנע מלברר למי שהוא מודע - רק לעניין האפשרות להעמידו לדין. זו פרשנות אפשרית, ואני מותר פתח לשיקול פרשנות מעין זו בעתיד. ואולם, בשים לב למטרתה המקורית של הדוקטורינה, כזכור לעיל, איןני סבור שיש לאמץ פרשנות מצמצמת זו, ולהפנotta נגד רמי.

12. לסיום נקודה זו, דומה כי בין אם רמי היה עוצם עינויים (כפי שאכן אירע), בין אם היה פועל במודעות מלאה, המדינה הייתה טוענת כי מתקיימות בעניינו נסיבות מחמירות. אם רמי עצם עינוי - משמעות הדבר היא מעילה בתפקידו לפתח על ביטחון התעופה; לצד זאת, אם היה רמי פוגע בביטחון ובשלום הציבור מתוך מודעות מלאה, דומה כי גם במצב דברים זה הייתה המדינה מצינית כי כאשר אדם המופקד על ביטחון הציבור פוגע, ביודען ובעניינים פקוחות, בערכיהם עליהם הוא מופקד - אזי מדובר בנסיבות בעלות חומרה יתרה, המצדיקות החמרה בעניישה, מחמת דרישתו בריגל גסה את הערכיהם המוגנים עליהם צווה לשמור. אםאמת בכך, ודומני שכן היה עשה המדינה, מה לויaca ומה לוי ה там - נראה כי תמיד קמה הצדקה להחמיר.

13. טענה נוספת שהעלתה המדינה, נוגעת להיקף הערכיהם המוגנים שנפגעו. אין ספק כי רמי פגע בשורה של ערכיהם מוגנים, יותר מאשר שותפיו לביצוע העבודות. לא בכספי, כאשר השווה בית המשפט המחויז בין רמי לבין הנאים בפרשנה, צוין כי "לצד הדמיון החלקי, קיימים גם הבדלים חשובים בנסיבות ביצוע העבודות: תפקידו הבכיר של הנאם במערך הביטחון של חברות אל-על והמעילה החמורה באמון מצדיו, לעומת הנאים שלא שמשו בכל תפקיד שהוא". בהתחשב בכך, סביר בית המשפט המחויז כי במדד חומרת המעשים, עינויו של רמי חמוץ מעוניינם של מרבית הנאים האחרים, וכי "בפועל, עונשו של [רמי] צריך שייאר קרוב מבחינות החומרה לעונש שהוטל על נאשם 7, אך מן הראוי כי יהיה מעט פחות חמוץ ממנו". המדינה הדגישה בטענותיה את העובדה שרמי פגע בערכים רבים יותר מנאשם 7, בכך שניצל את מעמדו, וכן את העובדה כי רמי הורשע ב-3 מקרים של יבוא, ולא שניים בלבד. מנגד, בהשוואה זו בין רמי לנאים 7, עומדת לחובתו של האחראי העובדה שהיא דומיננטי יותר ביצוע העבודות מרמי; עומדת גם ידיעתו שמדובר במקרים דומים, וכן עמד לו להוועץ עברו הפלילי בעבודות סמים. דומה אפוא, כי השוואה ביניהם בהחולת מגלה פנים לכואן ולכואן. ברם, איןני סבור שבית המשפט המחויז גילה פנים שלא כללה. על רקע התיחסותו המפורשת של בית המשפט המחויז לסוגיה זו, ועל יסוד ההשוואה שנערכה בין הנאים, הקביעה כי עונשו של רמי צריך להיות קרוב, אך מעט פחות חמוץ מעונשו של נאשם 7 - הגונה עמה, ולא מצאת טעם טוב להתעורר בה.

14. אמנם, בית המשפט המחויז הדגיש, "כי אל מללא נטילת האחריות מצד הנאים, החרצה הינה שהביע והודיעו בעבודות, היה עונשו של הנאים ממוקם באמצעות המתחם", בעוד שבתסקרי שירות המבחן המעודכן צוין, כי "שב וביטה רמי חרצה רבה על רקע מעורבותו עם גורמים שלוים, לצורך תפיסתו כי מעשי מהווים משום בגידה בתפקידו בחברת "אל-על" וכן בערכיהם לאורם גדול וחונך [...] עם זאת, ובפרט לדבריו כפי שהובאו במסגרת תסקירנו שהוגש בבית משפט קמא, צמצם רמי את מעורבותו ביצוע העבודות. כמו כן, ביטה שאיפתו כי עניינו יוחזר לבית-המשפט קמא על-

מן שיכל לנוהל ההליך מתחילה בצד להוכיח חפותו (ההדגשה הוספה - נ' ס'). ואולם, משעה שרמי החלט שלא לעמוד על ערעורו, נכון יהיה שלא לזקוף לחובתו, שינוי שחל בגיןתו לאחר מתן פסק הדין בבית המשפט המוחז.

15. הפרשה שלפנינו חריגה בחומרתה; כמות הסמים שהופצו במסגרתה, רבה ומשמעותית ביותר. בהתחשב בכך, קשה להשוו את הפרשה שלפנינו, לפרשות סמים אחרות, שעליה נינה הדעת בעבר, בגין דין אחרים. ועודין, את טענת המדינה - כי חומרתה של המעליה שביצע רמי גדולת מזו שבפני דין, ועל כן, בשים לב לענישה בפרשה הנ"ל, ראוי להחמיר עמו יותר - אין בידי לקבל. בפסק דין דהן, נדחה ערעור על חומרת העונש, ולא ניתן ללמידה ממנה כי ראוי שנקלע ערעור המחייב עם רמי, משום שאין הנדון דומה לראיה. גם בעניין דין צוינה ההלכה שלפיה, בכלל, "לא תתעורר עררכת הערעור בעונש שנגזר על ידי הרכאה הדינית" (שם, פסקה 5). יתרון, ואני מביע את דעתי בעניין, כי בית המשפט המחייב החמיר עם הנאשם בעניין דין מעט יתר על המידה, כפי שיתכן שבית המשפט המחייב הקל עם רמי מעט יתר על המידה. ברם, כשם שעררכת הערעור בחרה באותו עניין שלא להתערב לפחות, כך דעתו היא שאל לנו להתערב בערעור דין לחומרה. לאחר שבחנתי עונשים שניינו במקרים אחרים, תוך שאני עיר להבדלים בחומרת הנסיבות, אין סבור כי "הרכאה הדינית נכשלה בטעות או שהעונש שנגזר על-ידה חורג במידה קיצונית מן העונשים המוטלים, בדרך כלל, בנסיבות דומות" (ע"פ 1242/97 גリンברג נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (3.2.1998); ע"פ 7212/14 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 40 (25.1.2016)).

נסיבות המקירה שלפנינו - קשותן. מיד עם פרוץ הפרשה, לאחר החקירות בשלב המעצר, ובעקבות העדויות בעת ניהול המשפט - נהרסו חיו המקיים והאישים של רמי. אמנם, מחד גיסא, דווקא התפקיד הבכיר והרגיש שבו כיהן רמי, הביאו לנצל את מעמדו ותפקידו לצורך ביצוע העבירות, ובכך טמונה גם הנסיבות המחייבות מביחנותו (ראו: ע"פ 3372/11 קצב נ' מדינת ישראל, פסקה 409 (10.11.2011)); ואולם, מאידך גיסא, אין להתעלם מנפילתו של רמי "מאגירה רם לבירא עמיקתא" (בבל, חגיגה ה, ע"ב). המפללה הקשה שספג, ותרומתו לחברה עובר לביצוע העבירות, נוסף על יתר הנסיבות שצין בית המשפט המחייב, ראיות להזקף לזכותו, ולקלع את המשקל הראויה להן.

אשר על כן, בכלל הנסיבות, אני סבור כי נגזר על רמי עונש הולם, השוכן לבטח בתחום אי-התערבות של עררכת הערעור. אציג אףוא לחבני כי נוראה על דחיתת הערעור.

ש | פ | ט

השופט א' שטיין:

אני מסכימם.

ש | פ | ט

השופט ח' כבוב:

עמוד 7

אני מסכימים.

ש | פ | ט

לפייך הוחלט כאמור בפסק הדין של השופט נעם סולברג.

ניתן היום, י"ג בניסן התשפ"ג (2023.4.4).

ש | פ | ט

ש | פ | ט

ש | פ | ט